

RESULTATEN VRAGENLIJST RONDE 3

“IMPACT VAN COVID-19 OP LAAGGELETTERDEN EN MENSEN MET EEN LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING”

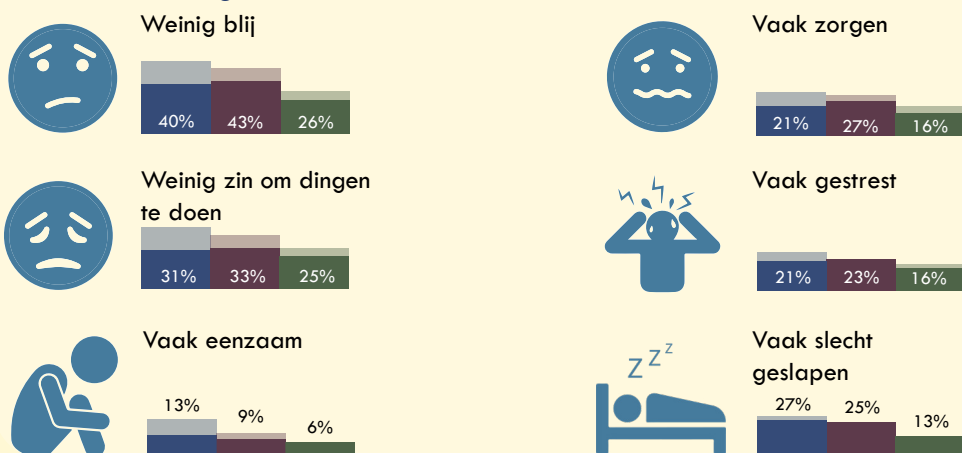
Nederland heeft inmiddels bijna twee jaar met corona en de coronamaatregelen te maken. Welke impact deze periode op laaggeletterden en mensen met een licht verstandelijk beperking (LVB) heeft, is middels drie speciaal voor hen ontwikkelde vragenlijsten in beeld gebracht. De vragenlijsten zijn in november 2020, april 2021 en september 2021 ingevuld. In deze factsheet delen we de belangrijkste resultaten van de vragenlijsten en de aanvullende groeps gesprekken met u. Hierbij brengen we de situatie tijdens september 2021 in beeld, een periode waarin meer mogelijk was met een coronatoegangsbewijs.

Wie heeft de derde vragenlijst ingevuld?

De derde vragenlijst is door 296 mensen die moeite hebben met lezen en schrijven ingevuld. Op basis van de vraag “Krijg jij thuis hulp zoals zorg of begeleiding?” zijn deze mensen verdeeld in twee groepen. Binnen de groep mensen met een LVB zijn alleen mensen meegenomen die thuis zorg ontvangen. Daarnaast hebben 3.046 panelleden van GGD Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden dezelfde vragenlijst ingevuld. Dit algemene panel maakt het mogelijk om een vergelijking tussen de groepen te maken.

Resultaten mentale gezondheid

* Op basis van geslacht en leeftijd is het een goede afspiegeling van laaggeletterden en mensen met een LVB in Nederland.

**Het GGD panel is niet representatief voor de bevolking in de regio. Er nemen meer vrouwen, ouderen en hoogopgeleiden deel. Voor de vergelijking met de onderzoeksdoelgroep is het panel gewogen op de factoren geslacht en leeftijd.

Radboudumc

Gelderland-Midden

Gelderland-Zuid

Gelderse Poort

Veel activiteiten werden weer opgepakt, maar het is nog niet hetzelfde als voor corona.

In september gingen mensen er weer veel meer op uit. Ze spraken weer meer af met vrienden en familie. Maar ook werk, sport en hobby's werden weer opgepakt. Dit had een duidelijke positieve impact op hoe mensen zich voelden. Hoewel het voor veel mensen weer even wennen was om in groepen te zijn, zonder mondkapje en afstand, waren de meeste mensen vooral erg blij dat het weer kon. Uit de resultaten kwam dan ook naar voren dat de mentale gezondheid positiever werd beoordeeld dan tijdens de eerste en tweede vragenlijst.

In de resultaten is ook te zien dat voor een deel van de groep nog niet alle activiteiten weer waren opgestart. Vooral vrijwilligerswerk, sport en hobby's lagen nog stil. Redenen hiervoor zijn verschillend, sommige mensen geven aan het nog niet veilig te vinden of hebben moeite om het weer op te pakken. Andere geven aan dat de activiteiten nog niet gestart zijn. Ook geven mensen aan niet zo goed te weten hoe ze er mee om moeten gaan dat zowel gevaccineerden en ongevaccineerden aanwezig kunnen zijn. Gevaccineerden voelen zich hierdoor soms onveilig.

Wat kan helpen?

Tip 1: Bespreek samen wat wel kan aan activiteiten: Er wordt aangegeven dat het fijn is om samen met iemand te kijken naar welke activiteiten weer opgepakt kunnen worden. Hierbij kan ook besproken worden hoe deze activiteiten op een veilige manier opgepakt kunnen worden. Voor mensen waarvan de activiteiten nog niet gestart zijn, kan gekeken worden naar alternatieven. Welke activiteiten zijn er in de buurt die aansluiten bij de behoeften?

Tip 2: Blijf met elkaar in gesprek: Om te voorkomen dat er een tweedeling ontstaat tussen gevaccineerden en ongevaccineerden is het belangrijk om hierover in gesprek te blijven. Mensen geven aan veel vragen te hebben. Is het veilig als er iemand die niet gevaccineerd is met mij mee sport? Aan welke regels moet ik me dan houden? Door iedereen hierover goed te informeren ontstaat er meer begrip voor elkaar.

Tip 3: Houd laagdrempelige voorzieningen open: Het is belangrijk dat er plekken zijn waar mensen laagdrempelig terecht kunnen. Denk hierbij aan buurthuizen, wijkteams en bibliotheken. Het verlaagt de drempel als men binnen kan lopen zonder afspraak. Daarnaast zijn brede openingstijden van belang, zodat mensen ook in de avond of in het weekend terecht kunnen.

Op dit moment (januari 2022) is de situatie anders en zitten we in een lockdown. Veel activiteiten die waren opgepakt zijn weer gestopt. In de groepsgesprekken is dit aan de orde geweest. Mensen geven aan moedeloos te worden en verwachten in de toekomst huiverig te zijn om weer met een activiteit te starten of bijvoorbeeld een (sport) abonnement te kopen.

Nieuwe coronaregels vragen steeds meer vaardigheden van mensen.

Uit de resultaten komt naar voren dat de zelftest en de corona QR-code bij veel mensen in september nog niet bekend waren en weinig gebruikt werden. De zelftest wordt erg weinig gebruikt uit onzekerheid. Mensen geven aan liever naar de GGD te gaan om zich te laten testen zodat ze zeker weten dat de test betrouwbaar is. Mensen liepen vaak vast bij het aanvragen van de QR-code in de Coronacheck-app. Veel mensen geven aan hier hulp bij gehad te hebben. Zowel bij het aanvragen van de digitale als de papieren versie. Ook in het gebruik lopen mensen nog tegen problemen aan. Zo werkt de papierenversie niet altijd en is het lastig om de QR-code te tonen als je geen internet abonnement op je telefoon hebt.

Wat kan helpen?

Tip 1: Verwijs mensen door: Er is behoefte aan duidelijke en passende voorlichting. De bibliotheek heeft hier van het ministerie van BZK een belangrijke rol in gekregen met de Informatiepunten Digitale Overheid. Hier kunnen mensen ook terecht met onder andere vragen over de corona QR-code. Echter kan de bibliotheek voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven een plek zijn waar ze niet snel komen. Het is belangrijk dat mensen bekend raken met deze relatief nieuwe rol van de bibliotheek en mogelijke drempels om langs te gaan weg worden genomen. Doorverwijzingen naar, maar ook samenwerkingen vanuit verschillende werkvelden met de bibliotheek zijn hiervoor van belang.

Tip 2: Duidelijke informatie: Filmpjes kunnen een goede manier zijn om mensen bekend te laten worden met nieuwe ontwikkelingen zoals een zelftest. De filmpjes van Steffie waar veel lastige onderwerpen op een duidelijke manier worden uitgelegd worden, zijn hier een goed voorbeeld van. Door te laten zien hoe bijvoorbeeld de zelftest wordt gebruikt, ontstaat er een duidelijker beeld van het gebruik, waardoor eventuele onzekerheid verkleind kan worden. De overheid, maar ook andere organisaties zouden mensen vaker kunnen wijzen op deze filmpjes.

*Iedereen die heeft bijgedragen aan het onderzoek hartelijk bedankt.
Dit project wordt mogelijk gemaakt door: ZonMw
Maakt onderdeel uit van het programma COVID-19*